

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT**

Mgr. Radka Tkáčová

Moja záhradka

2. časť

(pracovné listy)

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ: Mgr. Radka Tkáčová
Kontakt na autora UZ: radkatkac82@gmail.com
Názov: Moja záhradka
Rok vytvorenia: 2014
Oponentský posudok vypracoval: Mgr. Peter Kimák-Fejko

ISBN 978-80-565-0781-0

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

Pracovný list č.1: Koreninové rastliny	2
Pracovný list č.2: Hydroponia	6
Pracovný list č. 3: Črepníkové rastliny.....	8
Pracovný list č.4: Rastliny vhodné na sušenie.....	13
Zoznam bibliografických odkazov:	16

Pracovný list č.1: Koreninové rastliny

„Korenina je výrazne chutiaca voňavá látka rastlinného pôvodu. Pod koreninami rozumieme určité časti rastlín, ktoré sa používajú pre ich výraznú vôňu, účinok a chuť. Ako korenina sa používajú rôzne časti rastlín, napr. kvety, vňať, listy.“

1. Pomenuj na obrázkoch názvy korenín a bylín.

a).....

b).....

c).....

d).....

e).....

f).....

g).....

h).....

i).....

j).....

2. Dopln k každej charakteristike názov byliny či koreniny.

a) Používame čerstvé alebo sušené lístky, ktoré majú silnú korenistú chuť a vôňou pripomínajú klinčeky. Výborne sa hodí do šalátov, polievok, paradajkovej šťavy a omáčok. Jej výraznú chuť neprehuší ani cesnak a spolu s ním tvorí klasickú omáčku "PESTO".

NÁZOV KORENINY: _____

b) Korenie sa čerstvým i sušením listom, ktorý má jemne gáfrovitý pach a horko aromatickú chuť. V malých dávkach sa pridáva do polievok, varených zemiakov, zeleniny, šalátov, štiav, mias i do cesta.

NÁZOV KORENINY: _____

c) Má príjemnú, trocha gáfrovitú arómu a horkastú chuť. Mladé lístky môžeme použiť do polievok a na masťné ryby. Taktiež ho možno pridávať aj do omáčok, šalátov, plniek a ovocných koktailov. V malom množstve dávame k mäsu, napr. k dusenému hovädziemu a taktiež k zverine alebo k dusenému jahňaciemu mäsu.

NÁZOV KORENINY: _____

d) Má ostrú, korenistú až štiplavú vôňu a chuť. Používame hlavne mladé koncové výhonky rastlín. Čerstvými, ale i sušenými lístkami koreníme jahňacinu, baraninu, teľacinu, hydinu i ryby. Dochucujeme ňou maslo, syr, nátierky, cibuľovú polievku, dusené rajčiaky, pečienku, rôzne plnky alebo i pečené zemiaky.

NÁZOV KORENINY: _____

e) Vňať má mnohostranné využitie. Je neoceniteľnou hlavne v studenej kuchyni. Pridávame ju nasekanú do rôznych nátierok, syrových pomazánok, šalátov, polievok. Taktiež nám slúži ako dekorácia na chlebičky a pod. Kvet môžeme použiť ako dekoráciu na rôzne jedlá.

NÁZOV KORENINY: _____

f) Na korenenie slúžia najmä mladé čerstvé listy zberané ešte pred kvitnutím rastliny. Lístky pridávame do šalátov, bylinkových omáčok, polievok, rybích a hubových jedál, majonéz, jogurtov, mliečnych nápojov a limonád, no taktiež ňou koreníme grilované jedlá, hydinu a varenú ryžu. Používa sa taktiež pri výrobe likérov "Benediktínka"

NÁZOV KORENINY: _____

g) Zvyšuje telesnú kondíciu, chuť do jedla a posilňuje celú nervovú sústavu. Jej prvoradé liečebné uplatnenie je pri všetkých druhoch žalúdočných ťažkostí. Aktivizuje vylučovanie pečene a pankreasu, utišuje bolesti žlčníka a žalúdka. Podporuje tvorbu tráviacich štiav a žlče a uvoľňuje svalstvo čriev. Pomáha pri hnačke a uvoľňuje kŕče v hrubom čreve. Zastavuje zvracanie, uvoľňuje kŕče žalúdka, lieči koliky a choroby čriev. Zmierňuje plynatosť a nadúvanie.

NÁZOV KORENINY: _____

h) Ideálna k vytvoreniu voňavého živého plota. Krásne vynikne ako obruba - orámovanie bylinkovej záhrady alebo aj trávnik. Sušený kvet i vňať sa používa do voňavých vrecúšok a vonných zmesí. Vrecúško s kvetom a listami vložíme pod vankúš, kde nám navodí príjemný spánok. Vkladáme ich taktiež do šatníka, alebo skrine s potravinami.

NÁZOV KORENINY: _____

3. Skús pomenovať koreninu v bylinkovej špirále.

- 1..... 2..... 3.....
 4..... 5..... 6.....
 7..... 8..... 9.....
 10..... 12..... 13.....
 14.....

Pracovný list č.2: Hydropónia

1. Odpovedz na nasledujúce otázky.

a) Čo je hydropónia?

.....

b) Čo potrebujeme k hydroponickému pestovaniu rastlín?

.....

c) Čo znamená v doslovnom preklade slovo hydropónia?

.....

d) Čo je to keramzit?

.....

Hydroponické pestovanie rastlín

2. Doplň správne slovo.

Množstvo vody, ktoré rastliny potrebujú závisí od teploty v miestnosti, intenzity ..... a vlhkosti ..... Veľmi časté polievania môže spôsobiť zahŕňvanie ..... pre nedostatok kyslíka. Pri nedostatku živín rastliny nekvitnú a majú spomalený .....

3. Vyrieš prešmyčky.

R – Ó – O – N – I – A – H – D – Y – P .....

Z – K – V – O – O – D – N – A .....

M – N – I – I – M – M – U .....

Z – O – T – R – O – K .....

T – R – M – Z – E – I – A – K .....

R – E – Č – N – K – P – Í – Y .....

4. Očísluj správne postup ako pripravíme črepníkovú rastlinu na hydroponické pestovanie.

Rastlinu necháme aspoň dva týždne v nádobe s odsatou vodou, aby sa prispôbila vodnému prostrediu.

Umiestnime vodoznak.

Mladú rastlinu vyberieme z črepníka, korene prepláchneme v čistej vode, dôsledne odstránime zvyšky záhradnickeho substrátu a poškodené korene.

Do pripravenej vnútornej nádoby nasypeme do polovice vlhký keramizér.

Vnútornú nádobu vložíme do vonkajšej dekoratívnej nádoby a pridáme živný roztok do výšky optima na vodoznaku.

Rastlinu vložíme do nádoby a korene zasypeme ďalšou časťou keramizéra.

5. Osemsmerovka.

W T G Š E
 Ú L A Ň Š I H I
 S Ú Z N I Y Y N
 K Q E O Ď Ľ K D A
 N Y V U Q P A Í R V
 Q Á Ž E H Ā T Y N O O Ž Ý X
 M V Ý Ě Ľ M A X I M U M Y Y P P T Ā M É
 I Q P R O Z T O K M M Ň Ā R É E Ó S I R Í
 Ú N Ď Z Ó U W B U I C U Ž P Ť O P R N E N Q
 E I Š Ā C Ô Ô T Ž O T R M S N Ď Ň D Č I P L
 X M E Ā Š I Ť Q A Ľ Ó Ť Ľ Č P J T É Ú J A Ň
 Ď U M M Č Ď N B R A S T L I N Y S Ť U Č Y E
 M Č C Ř Ā M N U U V V B Ó G O A Ó Ř Č A
 F K S Ď Y R Ň G
 S J Y Ň

- (?) OPTIMUM
- (?) MINIMUM
- (?) MAXIMUM
- (?) HYDROPÓNIA
- (?) ROZTOK
- (?) RAST
- (?) PESTOVANIE
- (?) RASTLINY
- (?) ČREPNÍKY

Pracovní list č. 3: Črepníkové rostliny

Črepníkové rostliny tvoří velkou skupinu okrasných rostlín, které používáme na výzdobu pracovních a obytných prostorů. Pestujeme ich v črepnících. Črepníkové rostliny sú viacročné byliny a dreviny, ktoré väčšinou pochádzajú z tropických a subtropických krajín. V domovskej krajine často narastú do veľkých rozmerov ako naše bežné druhy stromov. Pestovaním sa prispôbili iným podmienkam, znášajú menšiu vlhkosť vzduchu, menej svetla a v zime nižšiu teplotu prostredia.

1. Doplň správne k rozdeleniu črepníkových rastlín príklady rastlín.

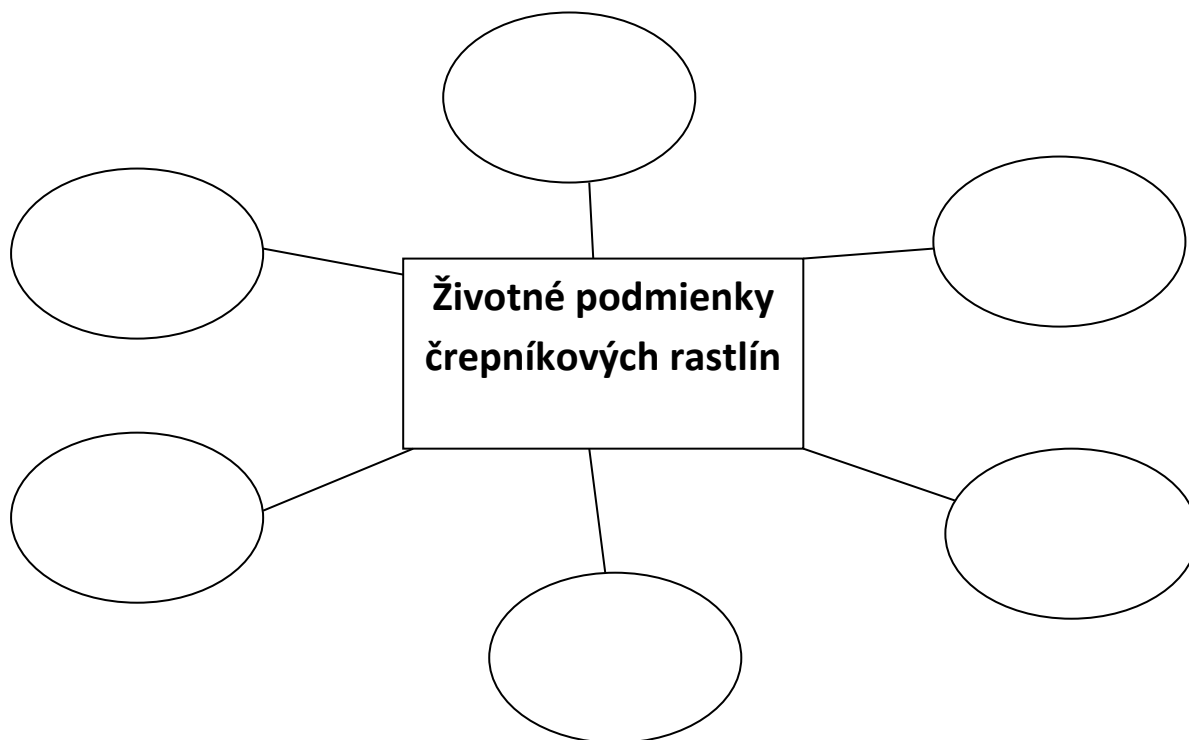
Črepníkové rostliny rozdeľujeme do dvoch skupín:

- a) Črepníkové rostliny okrasné kvetom – napr. ....
- b) Črepníkové rostliny okrasné listom – napr. ....

Podrobnejšie ich rozdeľujeme:

- Rastliny s okrasnými plodmi – napr. ....
- Popínavé rostliny – napr. ....
- Balkónové rostliny – napr. ....
- Kaktusy a ostatné sukulenty – napr. ....
- Bonsaje – napr. ....
- Mäsožravé rostliny – napr. ....

2. Doplň životné podmienky črepníkových rastlín do jednotlivých rámečkov.

3. Osemsmerovka.

T U
X Ý
Ě E K Q
Ň E Í P
H I Ď S H I
N Ā Š U É Í

E W S Á Ň H A V T Ť D Á U Č K I K Z U S
F Ě M M U Č T A E D Í Ř X K Ě Í Ě K É Í
O Ď V U A F D R A S L Í K L K L Ď Ž
S P C T Á R T S B U S S Ď V I D
F K Š Ž Ť W Ú G I Y Q O I B
O L Ú N E Ā Q K Q X Ý T
L L R Ž E Y Ā E G Í W Ď N Ž
Ň Ě Q I J K Y N I V I Ž U Č
U Ô Ď N B E L O V Ā N O P T B Ā
Ā B E T Ó F É Ž Ť E Z I É Ý
N Q J P Ó Ť L D J S E E Ň N
Š O T A S U O B Ô R
G N A W R B R T
H W Ě S

- (?) KYSLÍK
- (?) SUBSTRÁT
- (?) PUČANIE
- (?) KVITNUTIE
- (?) ŽIVINY
- (?) ROSENIE
- (?) HNOJENIE
- (?) DUSÍK
- (?) FOSFOR
- (?) DRASLÍK

4. Pomenuj na obrázkoch črepníkové rastliny okrasné kvetom.

a) ..... b).....

c).....

d).....

e).....

f).....

g).....

h).....

5. Pomenuj na obrázkoch črepníkové rastliny okrasné listom.

a).....

b).....

c).....

d).....

e).....

f).....

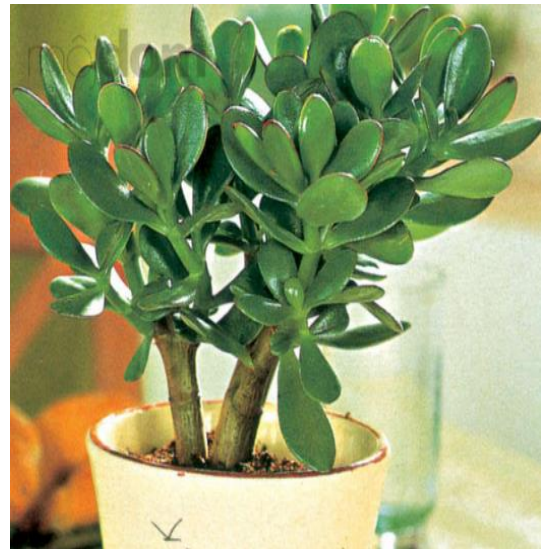
g).....

h).....

i).....

j).....

k).....

l).....

Pracovný list č.4: Rastliny vhodné na sušenie

1. K jednotlivým spôsobom sušenia rastlín doplň postup.

a) Sušenie na vzduchu:

.....
.....
.....
.....

b) Sušenie rastlinného materiálu voľne rozloženého na papieri:

.....
.....
.....
.....

c) Sušenie rastlín vo vzpriamenej polohe:

.....
.....
.....
.....

2. Pomenuj rastliny vhodné na sušenie.

a)..... b).....

c).....

d).....

e).....

f).....

g).....

h).....

3. Reč kvetov...Prirad' správne:

a. astrovka	1. Túžim po tebe
b. ľalia	2. Rád na teba spomínam
c. ruža	3. Nezabudni na mňa
d. zvonček	4. Si moja prvá láska
e. margaréta	5. Lúbim ťa
f. fialka	6. Si skromná a nevinná
g. nezábudka	7. Páčiš sa mi
h. levanduľa	8. Mám ťa rád
i. snežienka	9. Kedy ťa opäť uvidím

Zoznam bibliografických odkazov:

1. HANTABÁLOVÁ, Ida: *Prírodopis pre 5.ročník základných škôl. Pracovný zošit*.2.vyd.1998.ISBN:80-08-02797-5
2. IVAN, Jozef – MILEC, Andrej: *Pestovateľské práce pre 6.ročník základných škôl*. 7.vyd.2006.ISBN 80-10-00-00913-X
3. IVAN, Jozef – MILEC, Andrej: *Pestovateľské práce pre 5.ročník základných škôl*. 1.vyd.2007. ISBN 978-80-10-01327-2
4. LEVČÍKOVÁ, Jana – MLYNEKOVÁ, Daniela: *Svet práce. Tvorba životného prostredia pre 7.ročník základnej školy a 2.ročník gymnázia s osemročným štúdiom*.1. vydanie. 2012. ISBN:978-80-8115-061
5. MILEC, Andrej a KOL.: *Pestovateľské práce pre 5.ročník základnej školy*,3.vyd. 1988. ISBN:067-023-88

Internetové zdroje:

<https://www.flowersinjordan.com/content/anthurium-exotic-plant>

<http://www.gadar.cz/zibis/eshop/1-1-SEMENA-cela-nabidka>

<http://www.semena-marihuany.cz/cs/seminka-rostlin/163-levandule-lekarska-seminka-02-g.html>

http://dobrasemena.cz/Tymian-obecny_66.html

<http://www.mojzahrada.org/plants/45-Rozmarín-lekársky>

<http://www.bylinky.sk/?/Atlas/Medovka>

<http://www.tvojdrom.sk/zahrada/starostlivost-o-zahradu/encyklopedia-rastlin-taricky-a-salvia-lekarska.aspx>

<http://www.bylinky.sk/?/Atlas/Yzop>

<http://www.kwiatypietrzak.pl/galeria.php>

<http://mojdom.zoznam.sk/cl/10075/117534/Kusok-puste-na-okne>

<http://botany.cz/cs/achillea-filipendulina/>

<http://www.bylinky.sk/?/Atlas/Mata>

<http://www.bylinky.sk/?/Atlas/Pazitka>

http://www.zahradnictvopodurpinom.sk/gab_gallery/saturejka-satureja/satureja-hortensis-italy/

<http://www.bylinky.sk/?/>

<http://beaute.blog.cz/0908/bylinkova-spirala>

http://pl.wikipedia.org/wiki/Cyklamen_perski

<http://www.kankan.sk/blogger/clanok/pestujeme-orchidey/2686>

<http://zahrada.artmama.sme.sk/content/fitonia>

<http://abecedazahrady.dama.cz/clanek/juka-pestovani-a-mnozeni>

<http://abecedazahrady.dama.cz/clanek/jak-pestovat-pokojove-azalky>

<http://www.exoflora.sk/kvety/nefrolepka-vznesena/>

<http://blog.roza-kwiaty.pl/2013/07/23/kwiaty-doniczkowe/zamiokulkas-zamioculcas-zamiifolia/>

<http://www.celysvet.cz/fotky-seflera-foto-obrazky?rr=3>

<http://www.rostliny-semena.cz/cz/nabidka-semena-tropicke-a-subtropicke-rostliny-osiva/okrasne-rostliny-semena/bananovniky-semena-tropicky-ch-a-subtropicky-ch-rostlin/>

<http://thisgreenearth.wordpress.com/2011/04/07/top-10-plants-to-improve-indoor-air-quality/>

<http://www.bagira.eu/viragok/alokazia.html>

<http://kvetyzahrada.platontest.sk/clanky/letnicky>

<http://www.lumigreen.sk/eshop/action/productdetail/oc/1957916/product/http%3A-wwwwlumigreensk-eshop-cid-52-category-trva.xhtml>